

Här hittar man vegetarisk husmanskost

I Lund finns något som kallas Vänskapens hus. Förutom att det faktiskt är ett hus så är det också en förening och den håller på med precis vad namnet antyder. Det är en förening som arbetar för samverkan och stöd mellan människor. För närvarande är det ett 20-tal aktiva som bl. a. upprätthåller en jourtelefon för behövande samt träffar för t. ex. anhöriga till missbrukare samt alternativt julfirande. I denna förenings lokaler, alltså Vänskapens hus, finns också en annan sorts samverkan, ett vegetariskt matlag.

När man kommer in i huset möts man av en atmosfär som är från 1900-talets början. Här finns ingen glättig, plastig yta. Borden pryds av broderade dukar och allting är av gediget material och vackert utformat. Allt härstammar nämligen från denna tid och det gäller inte bara möblerna och inredningen. Nelly, som under 25 år har lagat den utomordentligt goda maten, är 85 år gammal!

Nelly Johansson blev vegetarian på 50-talet, huvudsakligen av etiska skäl eftersom hon inte ville bidra till att djur dödas. Innan dess arbetade Nelly på Sätöfta råkosthem som låg utanför Höör och innehades av Doroty och Enok Olsson. Maten som Nelly serverar är hederlig vegetarisk husmanskost i Are Waerlands anda. Mejerivaror, t. ex. keso, finns som tilltugg, men förekommer oftast inte i maten. Det finns alltid två olika råkostsallader. En kan vara rårivna morötter och rödbetor och den andra kan bestå av sallad, tomat och avokado. Salladerna görs efterhand så att de skall vara så fräscha som möjligt. Nelly river råkosten för hand och någon diskmaskin finns inte. Huvudrätten är oftast soppa, gratäng eller rotsaksmos samt någon sidorätt. Rotfrukter och morotssaft levereras direkt från en lokal ekologisk odlare.

Det hela började med ett matlag inom en inköpsförening. Matlaget var från början en del av Matfronts verksamhet. Matfront är en ideell förening som under 70-talet startade upp på många platser i landet. Meningen var att göra det lättare att få tag på ekologiskt odlat och mat utan tillsatser. Matfront fungerade bl. a. som en inköpsförening där medlemmarna fick hjälpa till att köpa in ekologiska varor från odlare och grossister. Dä-

Läkaren Åke Stenram 3:e från vänster vid lunchbordet i Vänskapens Hus.

Nelly Johansson

rigenom slapp man mellanhänder och fick lägre priser. Matlaget startades av Åke Stenram, läkare och föredragshållare, samt av Ninnie Sahlström som då var föreståndare på Vänskapens hus. I början arrangerade dessutom Matfront fasteveckor, där de fastande träffades och drack juicer tillsammans och fick samtidigt medicinska råd av Åke Stenram. Inköpsföreningen uppmärksammades även i tidningarna. Verksamheten växte snabbt och som mest hade matlaget 30-40 besökare per dag. Man serverade en vegetarisk måltid varje vardag mellan 12.00 - 14.00. De senaste åren har man dragit ner på verksamheten och nu har man bara lunch 2 dagar i veckan. På de här luncherna får man inte bara lekamlig spis utan även andlig spis. Det kan då t. ex. handla om Martinus kosmolo-

gi, antroposofi, ekologi, psykologi.

När Matfront startade 1974 låg Vänskapens hus på Stora Södergatan. När Vänskapens hus 1975 flyttade till nuvarande lokaler på Bredgatan flyttade matlaget med. Då tillkom en medlem, Gösta Kroon. Gösta har varit vegetarian sedan 40-talet. Det är han som sköter Matfronts ekonomi och själva inköpsföreningen. Gösta är 78 år men detta faktum hindrar honom inte från att vara aktiv inom politiken, matlaget, den egna trädgården, på tennisbanan m. m.

För att kunna äta i matlaget skall man vara medlem i inköpsföreningen, det kostar 50 kr per år. För närvarande är det mellan 12-15 medlemmar. Sedan kan man äta en närmande lunch för 40 kr två gånger i veckan. Man kan dock komma enstaka gånger utan att vara medlem.

En förutsättning för att man kunnat hålla matlaget igång har varit att det har funnits några som ville äta lunch och eldsjälur som ställt upp ideellt. Frågan är om det finns några som vill ta över efter Nelly och Gösta. Man vet ju aldrig, kanske dyker det upp några nya eldsjälur, det får framtiden utvisa.

Vill man uppleva detta kan man göra ett besök på Vänskapens hus, Bredgatan 19 i Lund, tisdagar och torsdagar kl. 12-14.

Smaklig spis!!

**ANINA ÅGESJÖ OCH
YNGVE PETERSSON**